

Назва програми	Програма розвитку Комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №291 комбінованого типу Криворізької міської ради на 2022-2027 рр.
Виконавці основних заходів програми	Комунальний заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №291 комбінованого типу Криворізької міської ради
Статус програми	Нормативний документ Комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №291 комбінованого типу Криворізької міської ради, що переходить в інноваційний режим життєдіяльності та приймає за основу програмно-цільову ідеологію розвитку. Програма розроблена відповідно до Концепції Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2027 року. Стратегічний план здійснення основних нововведень в закладі освіти; не тільки актуальних, але і перспективних, прогнозованих освітніх потреб; соціального замовлення
Призначення програми	У програмі викладено аналіз стану та проблем системи освітньої роботи в ЗДО, визначено мету, завдання, терміни, напрямки реалізації програми, очікувані результати розвитку ЗДО та заходи щодо їх реалізації
Мета програми	Забезпечити розвиток дітей, задоволення потреб та інтересів кожної дитини, запитів сім'ї і суспільства шляхом створення ефективного освітнього середовища (на основі компетентнісного та корекційно-розвивального підходу, принципів гуманізації та демократизації педагогічного процесу) для формування оптимального рівня компетентності дошкільнят.
Завдання програми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація та здійснення компетентнісного та корекційно-розвивального навчання, яке передбачає обов'язкове залучення дитини як суб'єкта діяльності у освітній процес: опора на його пізнавальні і мовленнєві потреби, пошуково-дослідницьку активність, самостійність, позитивне прийняття ситуації. 2. Спрямованість освітнього процесу на розвиток творчого світогляду дошкільнят. 3. Реалізація в педагогічних технологіях основних гуманістичних принципів: не насильства, визнання права дитини на самостійність, вибір, власну думку і життя. 4. Організація тісної взаємодії сім'ї та ЗДО в компетентнісному становленні особистості дитини з особливими освітніми потребами.

Термін реалізації програми	2022-2027 роки
Найважливіші цільові індикатори	Ми плануємо до 2027 року створити в ЗДО безпечне освітнє середовище, що забезпечує пізнавальний розвиток дитини, формування у неї компетентності до рівня, відповідного її віковим можливостям, вимогам соціального замовлення та сім'ї.
Контроль виконання програми	Відділ освіти виконкому Тернівської районної у місті ради; адміністрація Комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №291 комбінованого типу Криворізької міської ради. Коригування здійснюється педагогічною радою ЗДО.
Структура програми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інформаційно - аналітична частина. 2. Концептуально-прогностична частина. 3. Комплексно-цільова частина.

I. Інформаційно-аналітична частина

Комунальний заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №291 комбінованого типу Криворізької міської ради розташований в Тернівському районі, в північній частині міста Кривого Рогу на території житлового масиву ім. Леніна. Заклад має територію 1,47 га та складається з двоповерхового корпусу, будівля – цегляна.

Заклад заснований в 1986 році.

1. Інформація про заклад дошкільної освіти:

- 1.1. Повна назва, тип, форма власності: Комунальний заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №291 комбінованого типу Криворізької міської ради
- 1.2. Юридична адреса: 50082, Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг, вул.Чарівна, 28.
- 1.3. Ідентифікаційний код: 26048317
- 1.4. Електронна адреса: snvk291@gmail.com

2. Інформація про керівника КЗДО №291 КТ КМР:

Дворніченко Тетяна Володимирівна, на посаді керівника з 2002 року, педагогічний стаж – 34 роки.

3. Установчі документи КЗДО №291 КТ КМР:

- 3.1. Статут КЗДО №291 КТ КМР, затверджений наказом управління комунальної власності міста виконкому Криворізької міської ради №102ум від 09.06.2022.
- 3.2. Виписка з єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Ідентифікаційний код юридичної особи: 26048317.

До території обслуговування КЗДО №291 КТ КМР входить мікрорайон Чарівна у кількості 4 вулиць з населенням 1,1 тис. осіб.

Поряд знаходяться КГ №27, 45, 42, які є базисом для подальшого навчання дітей.

Місією КЗДО №291 КТ КМР є створення умов для задоволення потреб дітей з особливими освітніми потребами дошкільної та ланки в якісній освіті.

Режим функціонування – 9 годин.

КЗДО №291 КТ КМР є юридичною особою, що керується у своїй діяльності нормативно-правовими документами, регулюючими діяльність закладу:

- Закон України «Про освіту» (№ 2145-VIII від 05.09.2017)
- Закон України «Про дошкільну освіту» (№ 2628-III від 11.07.2021)
- Положення про дошкільний навчальний заклад, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 №305
- Концепція Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2027 року.
- Базовий компонент дошкільної освіти.
- Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років «Віконечко» (наук. кер. Проскура О.В., Кочина Л.П., Кузьменко В.У., Кудикіна Н.В.).
- Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» (Білан О.І., Возна Л.М., Максименко О.Л.).

Здобуття дошкільної освіти дітьми, які потребують відповідної реабілітації, корекції фізичного та розумового розвитку, здійснюються за окремими програмами й методичними посібниками у групах спеціального типу:

- Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко» (Т.Сак, Л.Прохоренко, Г.Соколова).
- Програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт», (Т.В.Скрипник).
- Парціальна програма розвитку дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю «Формування соціальних навичок» (А.Висоцька).
- Парціальна програма національно-патріотичного виховання середнього та старшого дошкільного віку «Україна – моя Батьківщина» (Каплуновська О.М., 2016).

Використовуються методичні посібники (з урахуванням специфіки освітнього процесу з дітьми, що мають особливі освітні потреби):

- Логопедичний практикум: подолання фонетико-фонематичного недорозвитку мовлення дошкільників, Рібцун Ю.В. (лист МОН від 21.12.2017 №21.1/12-Г-837).
- Програмно-методичний комплекс. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ (Л.Трофименко, 2013).

4. Проектна потужність КЗДО №291 КТ КМР:

4.1. Освітній заклад розрахований на 160 місць.

4.2. Функціонують 7 груп, які комплектуються за віковими ознаками та фізичними, психічними потребами дітей дошкільного віку:

- 1 група для дітей віком від 1,5 до 3-х років;
- 2 спеціальні групи для дітей із порушенням мовлення;
- 3 спеціальні групи для дітей з затримкою психічного розвитку;
- 1 спеціальна група для дітей з вадами інтелекту.

4.3. Наповнюваність КЗДО №291 КТ КМР:

Навчальний рік	Кількість місць
2021-2022	71
2022-2023	72

4.4. Перелік приміщень КЗДО №291 КТ КМР:

- кабінет директора;
- методичний кабінет;
- 7 групових приміщень;
- 5 кабінетів вчителів-дефектологів;
- 2 кабінета вчителів-логопедів;
- кабінет практичного психолога;
- музична зала;
- кімната музичного керівника;
- фізкультурна зала;
- кімната інструктора з фізкультури;
- медичний кабінет;
- ізолятор;
- кабінет щеплення;
- кабінет завгоспа;
- кімната каштеляни;
- пральня;
- харчоблок.

4.5. Кадрове забезпечення

Для забезпечення повноцінного освітнього процесу в КЗДО №291 КТ КМР сформований кваліфікований колектив педагогів:

- директор – 1
- вихователь-методист – 1
- практичний психолог – 1
- вчитель-дефектолог спеціальних груп – 5
- вчитель-логопед спеціальних груп – 2
- вихователь спеціальних груп – 12
- вихователь загальноосвітніх груп – 2
- музичний керівник – 2
- інструктор з фізичної культури – 1

Педагогічний колектив ЗДО в основному стабільний, ініціативний.

У КЗДО №291 КТ КМР працює 24 педагога, з них мають:

- повну вищу освіту – 16
- неповну вищу – 8

3 педагоги мають звання, з них:

- учитель-методист – 2
- вихователь-методист – 1

Кваліфікаційні категорії педколективу:

- «спеціаліст вищої категорії» - 9
- «спеціаліст I категорії» - 3
- «спеціаліст II категорії» - 3
- спеціаліст – 1
- тарифний розряд – 8

Колектив КЗДО №291 КТ КМР є учасником міських, обласних та Всеукраїнських конкурсів, оглядів-курсів.

4.6. Матеріальна база КЗДО №291 КТ КМР:

Стан матеріально-технічної бази задовільний, підпорядковується педагогічним вимогам, сучасному рівню освіти і санітарним нормам. Всі базисні компоненти розвиваючої предметної середовища включають оптимальні умови для повноцінного фізичного, естетичного, пізнавального і соціального розвитку дітей. Заклад постійно працює над зміцненням матеріально-технічної бази.

Територія ЗДО озеленена. Спортивний та ігрові майданчики оснащені спортивно - ігровим обладнанням, а також є діючий майданчик безпеки руху, природничо-дослідницька ділянка, екологічні стежини.

КЗДО №291 КТ КМР оснащено сучасними технічними засобами:

- комп'ютер – 1
- ТБ – 2
- принтер та сканер – 1
- відеомагнітофон – 2
- музичний центр – 2
- DVD-програвач – 2
- синтезатор – 1
- мультимедійна система – 1

КЗДО №291 КТ КМР підключено до мережі Інтернет, що дозволяє мати доступ до будь-якої інформації.

Щорічно в закладі проводиться ремонт приміщень, ігрового та спортивного обладнання майданчиків з метою створення естетичного, комфортного середовища для перебування дітей у садочку, для їх повноцінного розвитку і виховання.

Завдяки активній співпраці закладу з управлінням освіти і науки, батьками і спонсорами придбано сучасні меблі (столи, стільчики, шафи) в кожному віковій групі, оновлюється посуд на харчоблоці та у групах, встановлено бойлери, що повністю забезпечують заклад проточною гарячою водою, придбано лінолеум, гардини, музичний центр, комп'ютер, принтер, 2 холодильника, музичні дитячі інструменти, килими в кожному групі і музичний зал.

Великого значення працівники закладу надають естетичному оформленню груп, враховуючи гамму кольорів стін, меблів, іграшок, гардин, враховуючи вплив середовища на психолого-емоційний стан дітей.

Зусиллями адміністрації закладу освіти постійно відбувається осучаснення та зміцнення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу.

Територія закладу має огорожу по всьому периметру. Кожна група має окремий ігровий майданчик із зеленими насадженнями.

Стан матеріально-технічного забезпечення закладу відповідає санітарно-гігієнічним вимогам та вимогам Державного пожежного нагляду.

Для організації свят і розваг постійно шиються дитячі костюми виготовляється нетрадиційне фізкультурне обладнання.

В основному, все придбано за рахунок позабюджетних коштів, добровільних внесків педагогів та батьків закладу, спонсорської допомоги депутатського корпусу м. Кривого Рогу та Дніпропетровської області.

Аналіз діяльності КЗДО №291 КТ КМР

Організаційно-педагогічні умови освітнього процесу, створені в закладі освіти допомагають у виборі оптимальних форм організації дитячої діяльності. Педагогічний колектив реалізує своє право на вибір освітніх програм, успішно вирішуючи це завдання з урахуванням соціально-економічних і національно-культурних умов. Педагоги перебувають в постійному пошуку нових форм і методів освітнього процесу.

Метою спеціального навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами є корекційний розвиток пізнавальної, емоційно-вольової сфер, позитивних якостей особистості, що дає можливість, значній частині з них, після здобуття дошкільної освіти у дошкільному закладі продовжити навчання в класах інтенсивної педагогічної корекції, або в умовах інклюзивного класу загальноосвітньої школи, і здобути ценовий рівень освіти.

Визначена мета виховання і навчання дошкільників із затримкою психічного розвитку, яка реалізується такими загальними освітніми завданнями.

Навчальні:

- формувати пізнавальні уміння (аналізувати, порівнювати, узагальнювати; спостерігати, запам'ятовувати, осмислювати матеріал);
- формувати мовленнєві уміння (культуру слухання, запитування, висловлювання, налагодження монологічного і діалогічного спілкування);
- формувати контрольні-оцінювальні дії (здійснення найпростіших форм контролю та самоконтролю власної діяльності, перевірки та оцінювання зробленого, внесення потрібних корективів, виправлення помилок).

Розвивальні:

- формувати уявлення про природу, рукотворний світ, людей, що оточують, самого себе;
- формувати довільність поведінки, самостійність у різних видах діяльності; вміння адекватно оцінювати свої досягнення в продуктивних видах діяльності, власні вчинки та особистісні якості в повсякденному житті;
- формувати соціальну компетентність, уміння налагоджувати доброзичливі стосунки з людьми різного віку та статі, виконувати різні соціальні ролі;
- розвивати фізичні якості дитини, формувати вміння володіти власним тілом, орієнтуватись у власній зовнішності та стані здоров'я, в корисних та шкідливих для дитячого організму чинниках, впливах.

Виховні:

- виховувати базові якості особистості (самостійність, працелюбність, людяність, справедливість, самовладання, відповідальність, ініціативність);
- формувати позитивне ставлення до природи, предметів, людей, самого себе;
- виховувати культуру поведінки, навички самообслуговування;
- залучати дитину засобами мистецтва до національної та світової культур.

Реалізація навчальних, розвивальних та виховних завдань потребує таких умов: застосування індивідуального підходу, що досягається:

- комплектуванням груп з меншою кількістю дітей;

- різнобічним вивченням психологом, дефектологом, логопедом, педагогами індивідуальних особливостей розвитку кожної дитини та їх урахування в освітньому процесі;
- оптимальним узгодженням фронтальних, підгрупових, парних, індивідуальних форм організації дитячої діяльності, колективно - та індивідуально-орієнтованих методів і прийомів навчально-виховної роботи з урахуванням особливостей дизонтогенетичного розвитку та вікової своєрідності кожного періоду розвитку (раннього, молодшого, старшого дошкільного віку);
- забезпеченням поступового переходу від переважно індивідуальних форм роботи до підгрупових (у молодшому), і до колективних (у старшому дошкільному віці);

зорієнтованості розвивального-виховного процесу на особистість дитини на її індивідуальні та вікові особливості, що досягається:

- створенням для дитини умов доброзичливості, психологічної безпеки;
- прагненням педагога до безоціночного сприйняття дитини, розуміння її стану;
- педагогічним прогнозуванням, яке має будуватися на основі педагогічного оптимізму, бажанні в кожній дитині віднайти збережені психомоторні функції, позитивні сторони її особистісного розвитку, на які можна спиратися в розвивально-виховному процесі;
- коректному і гуманному оцінюванні динаміки розвитку дитини; при цьому порівнювати її досягнення не з іншими дітьми, а з її власними досягненнями на попередньому рівні розвитку;
- спрямуванням педагога на всебічну підтримку різних форм власної активності дитини (фізичної, пізнавальної, моральної, емоційно-ціннісної, комунікативно-мовленнєвої);
- створенням умов для пробудження і розвитку творчих сил, здібностей, інтересів, надання дитині можливості вибору (діяльності, іграшок, матеріалів, друзів тощо);

у процесі планування і здійснення освітньої та корекційно-розвивальної роботи керуватися такими принципами:

- дотримуватися прав дитини, визначених Конвенцією про права дитини: право на освіту, спрямоване, найперше, на розвиток особистості, розумових і фізичних здібностей людини, виховання поваги до прав людини у вільній державі; до права дитини на збереження своєї індивідуальності;
- діагноз і прогноз стосовно кожної дитини має бути предметом професійної таємниці спеціалістів. Це важлива умова професійної етики педагогічного і медичного персоналу закладу освіти; у корекційно - розвивальному вихованні і навчанні важливо розвивати позитивну унікальну неповторність кожної дитини, її індивідуальні здібності й інтереси, допомагати усвідомлювати свою самоцінність, розвивати почуття самоповаги з врахуванням реальної усвідомленості власних труднощів і проблем;
- всіляко залучати до корекційно-розвивальної роботи батьків, розробляючи і плануючи з ними освітню траєкторію дитини; стимулювати розумовий розвиток дитини з опорою на психічний стан радості, спокою, розкутості; поступово, проте систематично залучати дитину до оцінки власної діяльності;

- вчити дитину здійснювати перенос сформованого способу дії у схожі умови, переключатися з одного способу дії на інший, виконувати завдання з ознаками творчості й винахідливості;
- в корекційно-розвивальній роботі використовувати методики і прийоми з опорою на різні види діяльності – предметно-практичну, ігрову, елементарно-трудова, дослідницько – пошукову, але основну увагу приділяти розвитку ігрової діяльності як провідної в дошкільному віці. Робота педагогів здійснюється на основі координації діяльності, використовуються сучасні педагогічні технології і форми організації освітнього процесу.

Педагогічний процес охоплює всі основні освітні лінії розвитку дошкільників, передбачає систему заходів щодо охорони і зміцнення здоров'я. Педагоги створюють емоційно-насичену атмосферу в процесі спеціально організованої діяльності з дітьми, наповнюючи їх казковими сюжетами та персонажами, імпрровізаціями. Сумісна спеціально організована діяльність спеціалістів з дошкільниками проводиться за лексично – тематичними блоками, у формі індивідуально- підгрупових, фронтальних, міні-занять. Діагностування і тестування визначають мету та напрями індивідуальної корекційно - розвивальної роботи з дітьми.

Варіативно-освітня діяльність дітей (гуртки) в КЗДО №291 КТ КМР організована у відповідності до Базового компоненту, індивідуальних особливостей і потреб кожної дитини, бажаннями і можливостями батьків та рекомендаціями педагогів.

Додатковою організаційною формою освітнього процесу в закладі є гуртки. Для розвитку творчості дітей з урахуванням їх здібностей та інтересів. В закладі дошкільної освіти в другу половину дня організовуються гуртки. На базі закладу працюють 6 гуртків, в яких займаються близько 60 дітей.

- «Петриківський дивограй»
- «Умійка» (образотворча діяльність)
- «Веселі бджілки» (театралізована діяльність)
- «Паперова фантазія» (квілінг)
- «Уроки бабусі Федори» (поробки з покидькового матеріалу)
- «Веселий калейдоскоп» - (дива власноруч)

Завдяки участі дітей в різних гуртках розвиваються їх творчі та інтелектуальні здібності, проявляється стійкий інтерес до мистецтва, розвивається емоційно-вольова сфера. Щомісячні виставки малюнків та творчих робіт дітей привертають увагу батьків, гостей та послуговують окрасою інтер'єру закладу.

Доцільно організоване педагогами та дорослими середовище, в якому знаходиться дитина, сприяє його особистому розвитку. Кожна група ЗДО

обладнана центрами активності, де розміщені матеріали для всіх видів діяльності: ігрової, образотворчої, музичної, театралізованої, рухової, дослідницько – пошукової. Групи обладнані сучасними ігровими модулями та сенсорним, логопедичним, народознавчим, природничим осередками (центрами); оснащені дидактичними посібниками, розвиваючими іграми та іграшками.

Результативність корекційної роботи з дітьми відстежується за допомогою моніторингу психомовленневого розвитку дітей. Діагностика дозволяє спеціалістам та педагогам здійснювати своєчасну корекцію проявів психомовних вад дітей даної категорії, спрямувати маршрут педагогічного супроводу, в разі потреби скорегувати перспективне та календарне планування освітньої діяльності.

Оздоровча робота.

З метою збереження та зміцнення здоров'я дітей дошкільного віку, формування в них потреби у фізичній досконалості, в КЗДО №291 КТ КМР педагоги обов'язково дотримуються основних принципів організації режиму дня: достатнього щоденного тривалого перебування дітей на свіжому повітрі, повноцінного харчування та сну, чергування розумових і фізичних навантажень протягом дня. З метою зниження захворюваності створюється здоров'язберігаюче та здоров'яформуюче середовище; проводяться оздоровчі заходи з профілактики ГРЗ, загартування, різні види оздоровчих вправ та гімнастик.

Фізкультурні заняття включають в себе компоненти коригуючих вправ для профілактики порушення постави, плоскостопості.

Цілеспрямована робота по зміцненню здоров'я дітей: планова організація загартовуючих заходів сприяють зниженню загального показника захворюваності.

На наш погляд, залишається проблема формування мотивів і цінностей здорового способу життя в родині. Тому, в першу чергу, заходи щодо зміцнення здоров'я, здійснюються з ініціативи педагогів, так як діти старшого дошкільного віку ще недостатньо самостійні у дотриманні правил здорового способу життя, а деякі батьки недостатньо приділяють увагу цьому питанню. Натомість актуальним є забезпечення цілісного підходу до формування здоров'я дітей і розвитку рухових здібностей, виходячи з визначення, що здоров'я - це не тільки фізичне, а й соціально-психологічне благополуччя дитини в сім'ї.

Робота з сім'єю.

У роботі з батьками склалася система, що дозволяє залучати їх до процесу виховання дітей відповідно до завдань установи. Для цього застосовуються різні форми: дні відкритих дверей, спортивні свята, виставки, зустрічі з фахівцями різного профілю, лекторії. Проводяться індивідуальні та групові консультації. Систематично виявляється позиції педагогів і батьків з актуальних проблем. Враховуючи бажання батьків, у КЗДО №291 КТ КМР організована гурткова робота, керівниками якої є вихователі закладу.

Велика увага в ЗДО приділяється вивченню контингенту батьків, соціального статусу членів сімей вихованців дитячого саду.

З аналізу опитування з усього складу батьків 57% мають високий рівень зацікавленості до рівня розвитку та виховання своєї дитини, середній рівень

зацікавленості мають 35% батьків і сім'ї, які байдужі до долі власної дитини, складають 8%.

Отримані результати показали, що контингент батьків неоднорідний, має різні цілі і цінності. Так як однієї з основних завдань ЗДО є задоволення потреб батьків, то для її успішного рішення необхідно створити різноманітні сегменти освітніх послуг. Однак залишається проблемою залучення більшості батьків до створення спільних проєктів.

У зв'язку з цим потрібно побудувати роботу з батьками так, щоб вони були зацікавлені в успіхах своїх дітей і прагнули всіляко допомогти ЗДО у створенні єдиного освітнього простору через організацію співпраці сім'ї і закладу.

Зовнішні зв'язки.

Для забезпечення реалізації освітніх завдань ЗДО є частиною освітнього простору та відкритою соціальною системою, яка успішно, на чолі з керівником Дворніченко Т.В., співпрацює з різними організаціями: КІРЦ, медичними установами, реабілітаційними та санаторно-оздоровчими центрами міста та області, дошкільними, шкільними та спеціально-освітніми установами, соціальними, районними та міськими методичними службами.

У ЗДО проводяться методичні відкриті заходи: показ організованої діяльності з дітьми, семінари та методоб'єднання для вихователів, дефектологів та логопедів, методистів, директорів на міському рівні.

З вищевикладеного аналізу роботи випливає, що система роботи нашого дошкільного закладу вимагає створення такого проєкту, де повинні бути передбачені всі внутрішні перетворення, які сприятимуть розвитку і вихованню дітей у відповідності до державного стандарту. Для цього необхідно мати високий кваліфікований колектив педагогів, які реалізують на високому рівні комплексні програми. У той же час, у батьків повинні бути сформована потреба і готовність до конструктивної співпраці з дошкільним закладом, бажання брати участь в організації освітнього процесу. У ЗДО повинна бути створена матеріально-технічна база, відповідно сучасним вимогам. Предметно-розвиваюче середовище має сприяти індивідуальному підходу до розвитку дитини. На сьогоднішній день ми не маємо високого рівня розвитку, але вважаємо, що у нас є всі підстави для усунення наявних недоліків.

II. Концептуально - прогностична частина

ЗДО являє собою системний взаємозв'язок відносин, діяльності, спілкування, цінностей; матеріальних і технічних умов, правових і моральних норм. При цьому зазначені взаємодії породжують особливі якості нашого закладу як цілісної системи: емоційний клімат, інтелектуальну, моральну сферу і культуру, громадську думку і авторитет серед батьків вихованців.

Основним механізмом розвитку нашого ЗДО є пошук і освоєння інновацій, що сприяють якісним змінам у його діяльності, що виражається в переході закладу в режим розвитку.

Педагогічною діяльністю нашого колективу є впровадження особистісно-орієнтованої моделі освітнього процесу на основі виховної педагогічної практики та педагогічної практики самореалізації особистості. Ми плануємо до 2027 року створити в ЗДО освітнє середовище, що забезпечує здійснювати корекційно – розвивальний розвиток дитини, формування у нього компетентності до рівня, відповідно до вікових можливостей, вимогам соціального замовлення та сім'ї.

Система корекційно - виховної роботи ЗДО складається на основі взаємодії батьків і педагогів. Корекційно-виховна система включає в себе три взаємопов'язаних блоки, що сприяють задоволенню різноманітних потреб дошкільнят та формування ключових компетентностей:

Блок I. Самостійна (експериментальна) діяльність дітей в умовах створеної дорослим розвиваючого середовища.

Блок II. Спільна (дослідницько - пошукова) з дітьми діяльність дорослого (спеціаліст, педагог, батьки);

Блок III. Узагальнюючі заняття, спілкування з однолітками, діти - «інформатори» - дорослий - «слухач».

Основна гіпотеза нашої роботи полягає в тому, що головними факторами ефективності процесу корекційного виховання є особистісно-орієнтований підхід і системність.

Система є орієнтиром для кожного педагога ЗДО, так як дошкільний заклад ми розглядаємо як єдину, цілісну корекційну виховну систему.

Концептуальні підходи корекційно виховної системи:

1. Комплексний підхід.

Створення авторської моделі освітнього простору з метою розвитку інноваційної особистості дитини та її самореалізації через власну діяльність за напрямками - ІНТЕЛЕКТ, КРАСА, СОВІСТЬ через реалізацію завдань програми розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкільня" (О.І.Білан); комплексної програми розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом "Розквіт" (наук. кер. та заг. ред. Т.В.Скрипник); програмно-методичний комплекс "Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико - фонематичним недорозвитком мовлення" (Рібцун Ю.В.); програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку «Віконечко». (за ред. проф. Т.В. Сак).

2. Діяльнісний підхід.

Цілісний розвиток дитини, як суб'єкта органічних для дошкільника видів діяльності: гра, спілкування з дорослими і однолітками, експериментування, предметна, образотворча діяльність, художньо-театральна діяльність, ознайомлення з художньою літературою та предметами мистецтва, музична діяльність, формування звички до здорового способу життя та елементарних гігієнічних навичок, трудова діяльність.

3. Розвиваючий підхід.

Реалізація виховної системи вимагає організації в освітньому закладі розвиваючого простору. Воно створюється з урахуванням вікових можливостей дітей, відповідно гендерних схильностей і інтересів, і конструюється таким чином, щоб дитина протягом дня могла знайти для себе захоплюючу справу. Підбір дидактичних матеріалів, ігор, посібників, дитячої літератури враховує особливості різнорівневого розвитку дітей, що допомагає здійснювати необхідну корекцію для позитивного просування в розвитку кожної дитини.

Технологія реалізації виховної системи ЗДО передбачає:

1. Особистісно-орієнтовану взаємодію дітей один з одним, дітей і дорослих, педагогів та батьків.
2. Конструювання освітнього процесу здійснюється на основі моделі суб'єкт суб'єктної взаємодії педагога з дітьми та їх батьками. Реалізація моделі суб'єкт суб'єктної взаємодії заснована на здатності конструювати виховний процес на основі педагогічної діагностики.
3. Відкритість педагогічного процесу, співпраця педагогічного колективу дитячого садка з батьками, іншими установами міста та району.

Основна мета - успішна соціалізація дитини в суспільстві.

Завдання:

1. *Формувати моральну свідомість:* морально-мотиваційні установки до себе, навколишньої дійсності, необхідні для адекватного поведінки в суспільстві, що сприяє найкращому розвитку особистості дитини та підготовки її до життя.
2. *Розвивати емоційну сферу дітей:* долучати до світу емоцій людини, вчити контролювати свої почуття та переживання, підтримувати позитивне самовідчуття і почуття безпеки і довіри до навколишнього світу.
3. *Формувати емоційно-чуттєве ставлення до світу мистецтва; виховання естетичного смаку та емоційної чуйності.*

Основні ідеї

Ідея розвитку. Основний зміст виховної роботи - розвиток особистості вихованця його суб'єктивності та індивідуальності, творчих та інтелектуальних здібностей.

Ідея творчості. У процесі творчої діяльності відбувається розвиток здібностей та формування потреб особистості дитини.

Ідея співпраці. Спільна творча діяльність дітей, батьків і педагогів є творчою діяльністю, що сприяє переживання "ситуації успіху".

Ідея відкритості. Контакт з родиною, участь батьків у вихованні, доступність інформації, взаємодія з закладами навколишнього соціуму.

Принципи:

1. **Принцип гуманізації** освітнього процесу в дошкільному закладі: вплив всіх ліній розвитку Програми на емоційний і соціально-особистісний розвиток дитини, надання особливого значення пізнавальній лінії розвитку, збільшення частки різноманітної творчої діяльності дитини.

2. **Принцип цілісності образу світу** вимагає відбору такого змісту навчання і виховання, яке допоможе дитині утримувати і відтворювати цілісну картину світу, забезпечить усвідомлення ним різноманітних зв'язків між його об'єктами і явищами і в той же час сформує вміння побачити з різних сторін один і той же предмет.

3. *Принцип культури відповідності* розуміється як «відкритість» різних культур, створення умов для найбільш повного (з урахуванням віку) ознайомлення з досягненнями та розвитком культури сучасного суспільства і формування різноманітних пізнавальних інтересів.

4. *Принцип наступності*. Наступність - це зв'язок між різними етапами розвитку, сутність, якої полягає у збереженні тих чи інших елементів цілого чи окремих характеристик при переході до нового стану.

5. *Принцип прийняття дитини як унікальної особистості*.

Напрямки діяльності: виховання гуманного ставлення до навколишнього світу, людини, любові до рідної сім'ї, рідного дому, краю, Батьківщини, повагу до людей різних національностей, державної символіки; залучення до здорового способу життя, розвиток творчості.

Основні види спільної діяльності дітей і дорослих:

- гра (дидактичні, сюжетно-рольові ігри, рухливі, ігрові тренінги та ін.);
- організована діяльність дітей з пріоритетом пізнавальної, моральної та естетичної спрямованості;
- продуктивна діяльність (малювання, ліплення, аплікація, конструювання);
- дослідницька (проектна) діяльність;
- екскурсійна діяльність;
- організація дозвілля.

Взаємодія учасників виховного процесу

Створення альянсу батьки - ЗДО - крок до розвитку в дошкільному закладі неповторної саморозвиваючої виховної системи, в якій все: і вихователі, і діти, і батьки - стали б повноправними суб'єктами виховання.

Відмінною рисою виховного процесу нашого ЗДО є його розвиваюча спрямованість, яка проявляється у створенні умов, що дозволяють кожній дитині реалізувати себе, свої індивідуальні особливості, інтереси і бажання. Провідним напрямком роботи педагогічного колективу дошкільного закладу є виховання всебічно розвинутої дитини. Об'єднуючи зусилля дорослих по встановленню взаєморозуміння і гармонійних відносин з дітьми, намагаємося виробити єдність вимог педагогів і батьків до питань виховання.

Взаємодія педагогів з сім'ями вихованців є одним з найважливіших умов розвитку особистості дитини та її соціалізації в умовах суспільного і домашнього виховання. Багато батьків усвідомлюють недоліки виховання своїх дітей, але часто їм не вистачає елементарних знань з педагогіки, психології, медицини, щоб вирішити виникаючі проблеми. Як виховати здорову дитину, гармонійно поєднує в собі фізичні та психологічні аспекти? Як налагодити контакт з дітьми? В які ігри з ними грати? Аналізуючи ці та безліч інших питань, з якими батьки звертаються за допомогою, педагогічний колектив вирішив направити свою діяльність на формування соціальної грамотності сім'ї в різних питаннях. Насамперед - через батьківські збори.

Орієнтуючись на досягнення сучасної психології, використовуємо на батьківських зборах наступні методи взаємодії:

- гра-моделювання;
- конструктивні суперечки;
- вербальна дискусія.

Особливості управління виховною системою

Важливою особливістю управління виховною системою ЗДО є особистісно-орієнтована спрямованість: аналіз і планування роботи з урахуванням індивідуальних особливостей, можливостей, потреб та інтересів усіх учасників освітнього процесу; процесу; моніторинг соціальної компетентності випускників ЗДО.

Управління закладом освіти як виховною системою

Управління виховною системою здійснюється гнучко, використовуються дві форми прийняття управлінських рішень:

1. У формі самоврядування - управлінські рішення приймаються колективно на педагогічних радах, засіданнях батьківського комітету.
2. У формі адміністративного управління управлінські рішення приймаються на засіданні адміністрації ЗДО.

Управління процесом виховання будується таким чином:

1. Адміністративна робота:

- підвищення кваліфікації педагогів;
- знайомство з досвідом виховної роботи інших дошкільних закладів, в тому числі по сторінках періодичної преси;

2. Планування:

- розробка програм і планів, спрямованих на досягнення концептуальних цілей і завдань;
- підбір форм і методів роботи.

3. Контроль та корекція:

- педагогічні спостереження, анкетування;
- відвідування й аналіз організованої діяльності дітей;
- аналіз і оцінка планів і програм виховної роботи (педради, творчі й аналітичні звіти та інші форми);
- коригування планів і програм.

4. Створення умов для морального і емоційно-особистісного розвитку вихованців:

- доброзичливий мікроклімат у педагогічному та дитячих колективах;
- створення розвиваючого середовища та центрів розвитку;
- створення системи додаткової освіти та виховання;
- створення матеріально-технічної бази;
- тісний зв'язок сім'ї та ЗДО.

Управління виховною системою створює можливості, при яких виховний процес стає ефективним і дієвим.

Організація роботи з педагогічними кадрами

Педагоги ЗДО приділяють велику увагу вдосконаленню та оновленню навчально-виховної діяльності з дітьми. Зростанню професійної майстерності педагогів, сприяють педагогічні ради по виховним проблемам, робота над методичними темами.

Педагогічна рада - вища форма колективної методичної роботи.

Мета педрад - виробляти управлінські рішення щодо створення умов для ефективної співпраці членів колективу ЗДО щодо підвищення якості освіти через створення цілісної системи формування ключових компетентностей дошкільнят. Сутність цілісності виховного процесу полягає в підпорядкованості всіх його частин і функцій основному завданню - формуванню всебічно розвиненої людини.

Такий підхід в організації виховної роботи реалізується наступним чином:

- кожен педагог працює на спільну мету: не сприяє, а саме забезпечує досягнення спільної мети;
- комплексно вирішуються завдання навчання, розвитку та виховання в процесі організованої діяльності з дітьми;
- здійснюється єдність виховання і освіти.

Мотивація виховної діяльності педагогів

Мотивація додає діяльності людини сенс, спонукає його розвиток у певному напрямку. Мотивація покликана підвищувати якість роботи, результативність, покращувати мікроклімат в установі, а також допомагати в досягненні професійних цілей, давати позитивну перспективу, готувати педагогічні кадри для інновацій, підвищувати самоповагу.

Ключова роль у підтримці та посиленні мотивації педагогів належить директору та вихователю - методисту, яка, враховуючи те, що всі люди мотивуються різними факторами, визначає відповідну систему мотивації:

- Задоволення матеріальних потреб педагогів (заробітна плата, можливість придбання науково-методичної, навчальної літератури);
- Задоволення соціальних потреб педагогів (інформованість, ознайомлення з досягненнями колег, отримання зворотного зв'язку про свою діяльність; отримання відомостей про критерії успіху, спілкування з колегами за допомогою творчих зустрічей, конференцій, семінарів);
- Задоволення потреб педагогів в особистісному рості і само актуалізації (розробка і прийняття програми розвитку кожного педагога, перспективне планування, вибудовування його професійної кар'єри).

Директор та вихователь-методист організують стратегію взаємодії з педагогічним колективом:

- дотримання норм етики в спілкуванні з колегами;
- стимулювання зворотного зв'язку;
- забезпечення гнучкості управлінських рішень;
- облік побажань педагогів;
- справедлива оцінка досягнень;
- залучення до роботи у складі творчої групи;
- залучення до громадської діяльності;
- переклад на самоконтроль;
- сприяння та підтримка у підвищенні кваліфікації педагогів;

Контроль процесу виховання

Контроль в ЗДО - це система спостереження і перевірки відповідності освітнього процесу цілям і завданням Базового Компоненту, окремими програмами розвитку дітей дошкільного віку й методиками у групах спеціального типу, Статуту ЗДО та Програмою розвитку ЗДО, загальнодержавним установкам, планам, наказам управління та відділу освіти.

Збір інформації про стан освітнього процесу відбувається в ході контролю: оперативного, тематичного, підсумкового.

Оперативний - спрямований на щоденне виявлення основних показників, що характеризують освітній процес, на визначення причин його порушення, а також одночасну вироблення рекомендацій щодо усунення цих причин.
Тематичний - спрямований на глибоке вивчення тих чи інших найбільш значимих сторін педагогічного процесу і вироблення рекомендацій. Він дозволяє глибоко проникнути в суть тих чи інших сторін педагогічного процесу, вивчити його, об'єктивно оцінити.

Підсумковий - проводиться після завершення будь-якого звітної періоду і спрямований на вивчення комплексу основних факторів, що вплинули на результати діяльності.

Складові частини контролю - аналіз виховного процесу та планування. Функції прогнозування і планування реалізуються в нерозривній єдності і спрямовані на поліпшення діяльності дошкільного закладу, досягнення більш якісних кінцевих результатів освітнього процесу.

Критерії і засоби вивчення ефективності виховної системи

Якісні показники ефективності функціонування виховної системи:

1. Образ ідеального вихователя в свідомості педагогів, вихованців, батьків.
2. Модель випускника як результат виховної системи.
3. Психологічний клімат. Самопочуття дітей, педагогів в дитячому саду.
4. Характер взаємовідносин між різними суб'єктами системи.
5. Перевірка часом (традиції).
6. Авторитет закладу (відношення до ЗДО працівників відділу освіти, батьків, вихованців).

Методологічні принципи концепції розвитку ЗДО

Навчальний заклад повинен знайти оптимальний варіант між виконанням соціального замовлення і сучасними освітніми технологіями.

У проектуванні і реалізації стратегічних напрямів розвитку освіти в ЗДО ми вважаємо йти в першу чергу від вихованця, тобто здійснювати на практиці ідеї і принципи сучасної освіти:

- *принцип гуманізації* - переоцінка всіх компонентів педагогічного процесу у світлі їх «людиноформуючих» функцій, коли основним сенсом освіти стає розвиток особистості;
- *принцип демократизації* - пов'язується з розширенням прав і повноважень учасників освітнього процесу, спрямованістю на задоволення індивідуальних потреб і запитів суб'єктів. Це передбачає створення передумов для розвитку активності, ініціативи і творчості вихованців та педагогів, їх зацікавленого взаємодії, а також широка участь громадськості в управлінні дошкільною освітою;
- *принцип науковості* - підкріплення всіх проведених заходів, спрямованих на пізнавальний розвиток, науково обґрунтованими і практично апробованими методиками і технологіями;
- *принцип активності* - участь колективу ЗДО та батьків в пошуку нових, ефективних методів освіти дітей;
- *принцип комплексності та інтегративності* - інтеграція знань в єдине поле діяльності сприяє адаптації до подальшого життя в сучасному суспільстві;

- *принцип наступності* - облік різнорівневого розвитку та стану здоров'я, підтримку зв'язків між віковими діапазонами;
- *принцип гарантованості* - гарантія прав дітей на отримання необхідної допомоги, гарантія позитивного результату незалежно від віку дітей та рівня їх фізичного та психічного розвитку;
- *принцип креативності* - знаходження нестандартних варіантів вирішення проблем, що виникають в ході реалізації програми розвитку; об'єднання колективу дорослих і дітей.

Здійснюючи на практиці ці принципи, маємо надію побудови системи освіти в ЗДО з урахуванням цінностей ХХІ століття: *суб'єктність, діалогічність, розвиваюча спрямованість, інтегрованість, фундаментальність, розвиток соціально-значущих якостей суб'єктів освітньої діяльності, здоров'язбереження, підвищення якості освіти*. В основі цього лежить можливість:

- ранньої діагностики і динамічного спостереження відхилень у психофізичному розвитку дітей;
- комплексного психолого-педагогічного підходу до діагностичної, освітньої та корекційної роботи;
- варіативного вибору програм і технологій розвитку, навчання і виховання;
- інтеграції дітей з різним рівнем фізичного та інтелектуального розвитку.

Зміст і організація освітнього процесу

Дані проблемного аналізу дозволяють виділити ресурси, які можуть стати фундаментом Програми розвитку ЗДО:

- високий рівень професіоналізму педагогів;
- наявність нормативно-правової бази;
- наявність необхідної матеріально-технічної та науково-методичної бази;
- стабільне фінансування закладу і можливість використання додаткових джерел.

Структурована модель навчально-виховного простору ЗДО

ЗДО забезпечує всебічний розвиток дітей, педагогічні технології представлені трьома блоками:

- особистісно-розвиваючі;
- соціально-адаптивні ;
- оздоровчі.

Особистісно-розвиваючі технології, що виступають основними в освіті. Вони забезпечують розвиток інтелектуальних здібностей і здоров'я дитини, пробуджують в ньому прагнення до знань, орієнтовані на збереження самоцінності дошкільного дитинства. Тому освітній процес планується і організовується на основі поєднання Базового компоненту та спеціальних програми розвитку дітей дошкільного віку, варіативної програми і ряду парціальних програм та педагогічних технологій, що характеризуються діалогічністю, гнучкістю, творчістю.

Етапи реалізації програми розвитку КЗДО №291 КТ КМР

Для досягнення визначеної мети ми передбачили три етапи реалізації програми розвитку навчального закладу, зокрема такі:

- організаційний;
- базовий;
- підсумковий.

Організаційний етап реалізації програми – січень – жовтень 2022

На цьому етапі ми визначили основні шляхи залучення ресурсів, необхідних для реалізації програми розвитку навчального закладу, зокрема, для зміцнення матеріально-технічної та навчально-методичної бази навчального закладу.

Базовий етап реалізації програми – жовтень 2022- червень 2026

На цьому етапі передбачена практична реалізація програми розвитку навчального закладу, контроль за її виконанням, проведення координації та корекції дій учасників процесу реалізації завдань.

Підсумковий етап реалізації програми - червень 2026 – грудень 2027

На цьому етапі передбачено проведення аналізу результативності підпрограм шляхом моніторингу освітньої діяльності, узагальнення добутого досвіду, аналізу позитивних досягнень, визначення перспектив подальшого розвитку і роботи навчального закладу.

Проект програми розвитку навчального закладу ми обговорили на загальних зборах працівників навчального закладу та батьків. Після обговорення затвердили його на засіданні педагогічної ради та погодили з батьківським комітетом.

Сподіваємося, що програма розвитку допоможе нам досягти найкращих результатів у діяльності нашого Комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №291 комбінованого типу Криворізької міської ради.